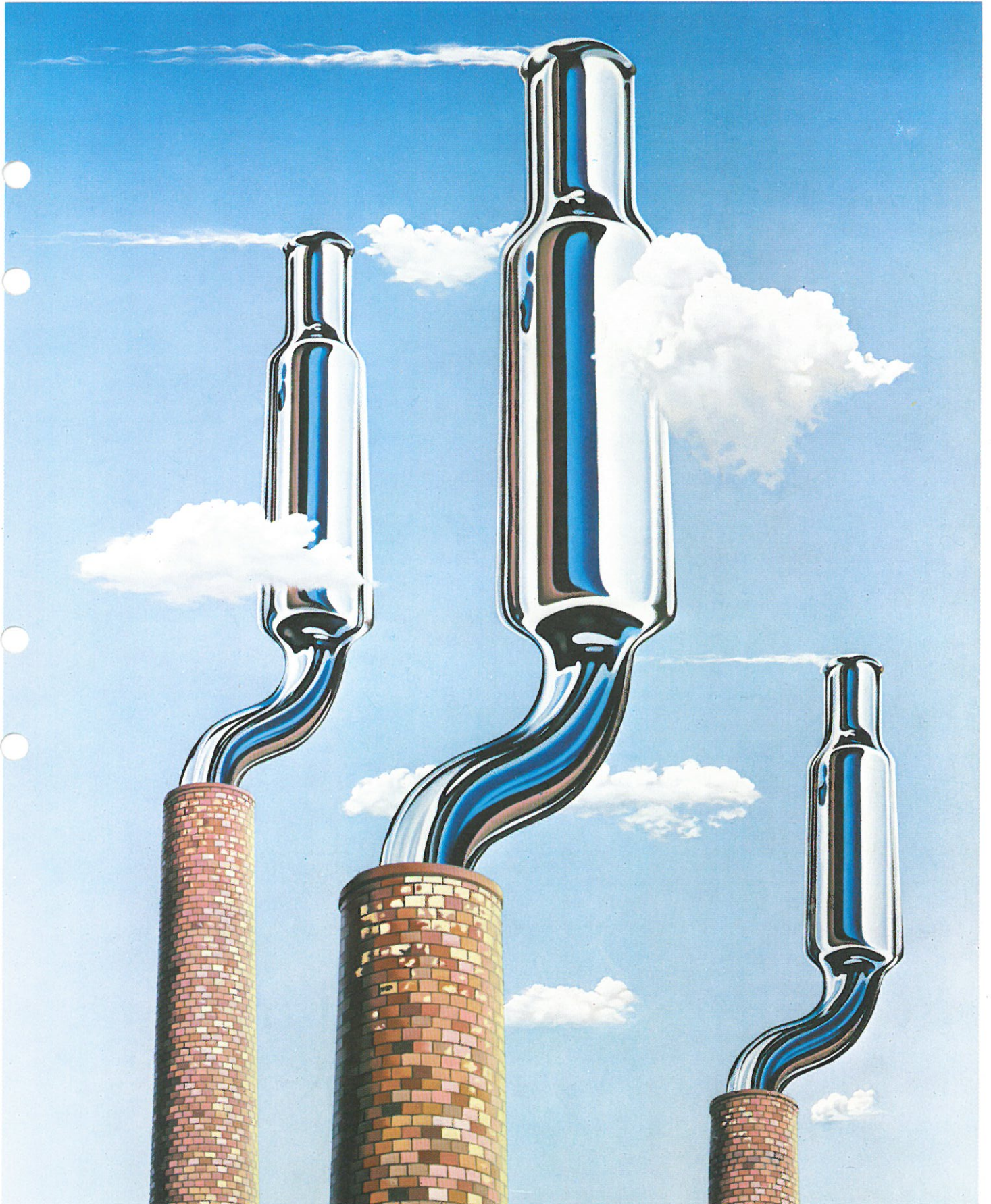

DAKAPÖ

Personaltidning för AB Bahco Ventilation Ansvarig utgivare Berndt Gustavson. Nr 2. 1977

VD informerar ...

De centrala avtalsförhandlingarna är nu avslutade, och efter en tid av osäkerhet och oro kan vi nu åter helt inrikta oss på det normala dagliga arbetet. Konsekvenserna av blockaden mot bl a övertid och tjänsteresor kan jag ännu inte helt överblicka, men om den har medfört några negativa resultat, får jag givetvis anledning att återkomma och redogöra för dessa.

Den allmänna konjunkturen är, som ni säkerligen alla är medvetna om, inte särskilt ljus. För vårt bolag gäller att vi fortfarande trots allt i stort hållit den budgeterade försäljningen. Vi måste emellertid ha klart för oss att vi i år av konjunkturskäl varit tvungna att lägga oss på en relativt lägre volym än förra året, medan däremot kostnaderna ligger på en betydligt högre nivå 1977 än 1976. Särskilt för exporten är detta besvärande. Tyvärr kommer även årets avtal att medföra en betydande kostnadsnivåhöjning, som kommer att slå igenom med full effekt 1978. Eftersom den nuvarande konjunktur-trenden pekar på små möjligheter att nästa år genom volymökning kompensera en del av denna kostnadsökning, återstår som enda hjälpmedel effektivitetsökning och kostnadsreduktion.

Vårt bolag befinner sig fortfarande i den situationen att det genom systematiskt planerade rationaliseringsåtgärder har tid att anpassa sig till ett kärvare ekonomiskt klimat. Detta är viktigt att konstatera, eftersom knappast någon kan ha undgått att observera att runt om i vårt land företag och branscher varit tvungna att vidta drastiska åtgärder i form av friställning och nedläggning.

Konsekvenserna av den ovannämnda konjunkturbilden är givetvis att vi på allt sätt måste sköta våra marknadsaktiviteter. En prioritet måste nu ges till våra kamrater som arbetar ute på fältet, så att de får allt tänkbart stöd i sina ansträngningar att sälja våra anläggningar och produkter. Om de ej lyckas, riskeras lönsamheten liksom även sysselsättningen i våra verkstäder. Dessa problem är inte bara en fråga om engagemang från företagsledning och fackliga representanter utan måste gälla alla anställda på såväl verkstäder som kontor.

Den division som hittills hårdast fått känna av den försämrade konjunkturen är I-divisionen, men med sitt tekniskt högt kvalificerade sortiment får vi räkna med dessa svårigheter som temporära. Det gäller emellertid att under denna svacka hålla våra positioner och dessutom att anpassa oss till den minskade voly, som vi måste räkna med under det närmaste året.

Entreprenaddivisionen har hittills hållit sin förutberäknade volym och har, tack vare en effektiv marknadsorganisation och ett bra sortimentstillskott genom bl a det nya ABC-systemet, hyggliga förutsättningar att klara sina målsättningar. Den nya regionsorganisationen, kompletterad med en ökad delegering av ansvaret ute på fältet, samt en striktare uppdelning mellan produkt- och anläggningsförsäljning kommer säkerligen också att förbättra divisionens resultat.

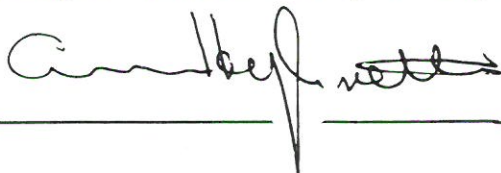
Produktdivisionens huvudproblem är den internationella verksamheten, där den inledningsvis nämnda kostnadsnivåhöjningen slår hårdast. Man känner för närvarande försäljningsmotståndet mest i Danmark och Frankrike. Dessa två bolag har också genom sin volym stor betydelse för ventilationsgruppens totala resultat.

Bahco Komfort har naturligtvis känt av en del av köpmotståndet under vårens oro och i samband med avtalsförhandlingarna, men även det allmänt hårdnande ekonomiska klimatet har medfört nödvändigheten av en allt intensivare marknadsaktivitet. Svårigheterna på den danska marknaden har framförallt slagit igenom i form av minskad spisfläktförsäljning, som i sin tur kommer att påverka produktionstakten för dessa produkter i A-verkstan.

Sammanfattningsvis skulle jag vilja framhålla den stora osäkerhet som kännetecknar den nuvarande konjunkturbilden och som påverkar hela vårt marknadsområde. Mycket snabbt kan en dramatisk förändring till det sämre inträffa, och det gäller att vi alla inser detta och nu tar tillvara alla möjligheter att effektivt utnyttja den tid vi arbetar för bolaget.

Tyvärr har den här spalten denna gång något pessimistiska tongångar, men det är ingen idé anser jag att »sticka huvudet i busken» och tr att allt ordnar sig av sig självt. Vi måste själva påverka framtiden, och jag är övertygad om att om viljan verkligen finns, skall vi utan tvekan vara i stånd att fortsätta de senaste årens framgångsrika arbete.

Låt mig nu avslutningsvis tillönska alla en trevlig och välförtjänt semester.

Verksamhets- året 1977

Styrelse och övriga funktionärer under år 1977:

Ordförande	Rune Gustafsson
Kassör	Stig Svensson
Sekreterare	Göte Wiström
V. ordförande	Sven Sköld
Styrelseledamot	Bertil Björling
	Bo Eriksson
	Sven Olsson
	Rolf Erixon

Styrelsesuppleanter

Kontaktmän för montage:

Luleå	Ove Wyöni
Sundsvall	Bert Nylander
Enköping	Bertil Björling
Stockholm	Tommy Bergström
Norrköping	Rolf Eriksson
Malmö	Karl-Erik Mattsson
Göteborg	Gert Johansson
Växjö	Göran Hagström
Forsmark	Eigil Frohm
Umeå	Lars-Erik Meijer
Löneförhandlingskommitté	Rune Gustafsson
	Ingvar Karlsson
	Sven-Olof Andersson
	Raine Bodin
	Thomas Andersson
	Per Bohjort
	Hans Lindström
	Rolf Erixon
	Bo Eriksson
	Nils-Erik Eriksson
	Rune Gustafsson
	Börje Lindblad
	Sven-Olof Andersson
	Börje Lindblad
	Rune Gustafsson
	Göte Wiström
	Sven Sköld
	Arvo Laurila
	Thore Johansson
	Alf Petterson
	Göte Wiström
	Åke Lind

Löneförhandl. suppleant

Ledamot av skyddskommitté
Skyddskommitté suppleant
Ledamot i företagsnämnd
Företagsnämnd suppleant
Förslagskommitté
Förslagskommitté suppleant
Rep. i bolagsstyrelsen
Styrelserep. kommitté

Studieorganisateur
Matsalskommitté
Matsalskommitté suppleant
Dakapo
Dakapo suppleant

SIF

Kurser om MBL (medbestämmandelagen).

Under hösten, med början i september, kommer kurser om medbestämmandelagen att anordnas för SIF-medlemmarna. Ytterligare upplysningar om tider mm kommer i augusti.

MINNS DU BAHCOS "HAND"

Nu kommer fortsättningen på annonsserien

När vi i höstas införde den stora annonsen med rubriken »Bahco: Professionellt handlag med luft» väckte den stor uppmärksamhet och mycket debatt, internt såväl som externt. Alla hade sett annonsen och många (kanske de flesta) tyckte om den. Men det fanns också många kritiska röster som undrade vad Bahco egentligen menade. Upplevde vi oss verkligen som Guds hand? Var det rätt att använda originalkonst i reklamen? Säljer den här typen av reklam verkligen Bahcos produkter?

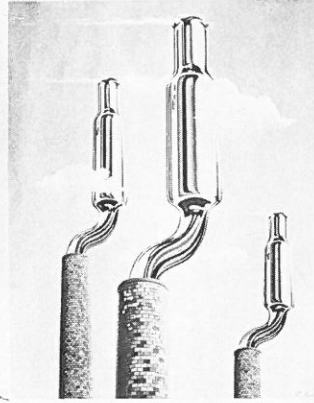
Nu kommer den andra annonsen »Bahco: Industrins Avgasrenare»

Även den här annonsen har en huvudillustration i surrealistisk anda. Den typ av avgasrenare som finns på skorstenarna existerar inte i verkligheten. De skall förstärka synintrycket av att Bahco har en teknik som kan klara av de flesta industriella luftföroreningar. Den här illustrationen kommer också att bli uppmärksammas – men förmodligen inte kritiserad på samma sätt. Konstverket har skapats av den franske konstnären Pierre Peyrolle. Annonsen kommer till att börja med att införas i teknisk och ekonomisk fackpress.

Meningen är inte att sälja produkter – utan kunskap om oss!

Bakgrunden till den här annonsserien är en undersökning för några år sedan. Vi gick ut och frågade en stor mängd människor om vad dom accosierade mnet Bahco med för något. De allra flesta nämnde i första hand verktyg (skiftnycklar), sedan kom bastuaggregat, duschkabiner och spisfläktar. Ventilation och luftbehandling kom långt

BAHCO: INDUSTRIENS AVGASRENNARE

RÖKGASRENNARE I HÖFORS OCH HÖRNBOTTENS JÄRNVÄRK

Enligt tekniska data från de två fabriksanläggningarna i Höfors och Hörnbottens järnvärk, som utgör en del av SCA:s järn- och stålindustri, är de största avgasrenarna i världen. De består av flera steg av tvättning och filterning av avgaserna från smältmetall och gjutjärn. Detta gör att de kan hantera höga koncentrationer av svavel, fosfor och andra föroreningar. Resultatet är en renare luft som kan släppas ut i atmosfären utan att orsaka miljövårdsproblem.

MULTICYKELNEN SEPARERAR STOFF OCH SÖT UR RÖKGASERNA

Den multicykeln separerar effektivt de olika komponenterna i avgaserna. Detta gör att de kan återvinna värme och energi från avgaserna. Detta gör att de kan användas som bränsle för andra delar av fabriken. Detta gör att de kan bidra till en mer hållbar och miljövänlig produktion.

HÖRNBOTTENS JÄRNVÄRK SOM SÄVET SKALAR AV SIG SÅLUTEN VAR 4-6 MINUT

Den hörbottens järnvärk har en unik funktion som gör att den kan skala av sig såluten var 4-6 minuter. Detta gör att den kan hantera höga koncentrationer av svavel och fosfor utan att behöva stängas av. Detta gör att den kan bidra till en mer effektiv och miljövänlig produktion.

BAHCO VENTILATION
PROFESSIONELLT HANDELAGT VÄLD LUFT

ned på listan, om man bortser från fackfolk inom ventilations- och byggbranschen, som naturligtvis kände till oss väl. Men vi har behov av att vara kända (och välkända) hos många typer av människor: Beslutsfattare inom industri, näringsliv, statlig och kommunal upphandling exempelvis. Dessutom av förtroendevalda politiker, opinionsbildare och opinionsförmedlare i miljö- och arbetsmiljödebatten. Naturligtvis vill vi också att den stora allmänheten skall veta vad Bahco Ventilation står för.

Annonsserien har tillkommit för att höja kunskapsnivån om Bahco Ventilation och för att ge information om vad

en modern luftbehandlingsteknik kan göra för bättre luftmiljöer och bättre arbetsmiljöer.

Såvitt vi kan se har vi hittills lyckats över förväntan med den målsättningen.

Mycket information åt dom som vill veta mycket

Vi har byggt upp annonserna så att de skall vara lättlästa. En stor illustration och en lättläst allmän text. Dessutom ett ganska stort block som ger information å dom som inte bara vill veta a t t utan h u r vi löser luftbehandlingsproblemen.

Intervju med Direktör Bo Rydin, SCA

Direktör Bo Rydin, koncernchef i SCA, Sundsvall, har inbjudit Bahco-koncernens tre personaltidningsredaktörer att besöka SCA för att lära känna företaget och i samband med besöket även göra ett reportage om företaget.

Innan dess vill emellertid direktör Bo Rydin göra vissa tillrättalägganden beträffande de uppgifter som förekommit i massmedia i samband med SCAs förvärv av en större aktiepost i Bahco. SCAs totala innehav av Bahco-aktier uppgår nu till 220.305 aktier eller 44,3% av Bahcos aktiekapital.

– Varför köptes aktierna i Bahco från SCA?

– Eftersom möjligheterna att öka virkesuttaget i de svenska skogarna för närvarande är begränsade, minskar även SCAs möjligheter att öka sin skogsindustriella produktion.

Mot denna bakgrund har SCA valt att söka sig nya vägar. Ett exempel är förvärvet av Mölnlycke (1975), som använder pappersmassa som huvudråvara i sina hygienprodukter – med andra ord en vidareförädling av våra skogsindustriella produkter.

Vi har också stött utbyggnaden av Sunds AB – främst den av vår verkstadsrörelse som arbetar inom området maskiner för massa- och pappersindustrin. Vår verkstadsrörelse är dock relativt liten i jämförelse med koncernens övriga delar. Därför är vi naturligtvis intresserade av att skapa en bredare bas inom verkstadssektorn. Att hitta ett företag

som direkt kompletterar Sunds är dock mycket svårt.

När AGAs aktiepost blev till salu, ansåg vi ett sådant förvärv intressant, dels eftersom våra analyser visade att Bahco var ett stabilt företag med goda framtidsmöjligheter – ett företag som vi kunde tro på. En annan fördel var dels att aktieposten var så stor att skattefrihet kunde erhållas, dels att förutsättningar tycktes finnas för samverkan mellan Sunds och Bahco.

– Varför köptes ytterligare aktier i Bahco?

– Som jag tidigare sagt, har vi bedömt Bahco som ett intressant företag. När så en ytterligare aktiepost erbjöds till fördelaktigt pris, köpte vi dessa aktier av samma skäl som tidigare. Av vikt i sammanhanget är att SCA kan förbli över den »magiska» gränsen för skattefri utdelning, som är 25%. Det senaste förvärvet innebär följaktligen att Bahco i framtiden har större möjlighet att gå samman med andra företag och betala med Bahco-aktier utan att detta skulle negativt påverka vårt företag, då vårt aktieinnehav ej skulle sjunka under 25%. Såvitt jag vet, finns för dagen inga sådana planer, men jag har dock velat framföra dessa synpunkter, eftersom jag anser att vårt agerande på lång sikt bör vara till glädje för Bahco-koncernen.

– Kritiken angående bristande samråd med Bahcos personal?

– Den nya medbestämmandelagen har skapat många missförstånd. Transaktioner av

denna typ täcks inte av lagen. Samråd i denna typ av ärenden skulle för övrigt strida mot vedertagen börsetik och skulle även kunna påverka kursen. Detta är överhuvudtaget ett utomordentligt besvärligt område, där de praktiska svårigheterna visat sig vara synnerligen stora. I det nu aktuella fallet trodde vi inte att vårt förvärv skulle skapa någon oro bland personalen. När SCA köpte den stora aktieposten, hälsades detta nämligen med tillfredsställelse av i varje fall arbetstagarledamöterna i Bahcos styrelse.

– Kommer SCA att köpa mer aktier?

– Jag har redan i annat sammanhang förklarat, att vi inte har för avsikt att öka vårt innehav i nämnvärd utsträckning, vilket innebär att vi inte kommer att gå över 50%. Bahco förblir således ett självständigt börsnoterat företag.

– Vad kommer att hända mellan Sunds och Bahco?

– Detta är en fråga som främst berör ledningarna i de båda företagen. Jag hoppas vi skall komma fram till samarbetsområden som är till glädje för båda parter. Personligen tror jag att ju mer Bahco kommer in på stora internationella affärer, desto större blir intresset för intim samverkan med ett annat verkstadsföretag, vars produktion huvudsakligen säljs utomlands.

Britt Strömberg

Språket vi lever med

Introduktion till teknokratiska för nybörjare. Av Bertill (pseud.)

Teknokratiska är ett språk som nästan uteslutande förekommer i skriven form. Många tekniker torde vara synnerligen kunniga i språket. Andra kan ha det svårare. Somliga kan det inte alls. Det är synd, eftersom teknokratiska är helt överlägset varje annat språk när det gäller att uttrycka sig svårbegripligt. Virtuoser på teknokratiska kan skriva långa promemorior som bara dom själva begriper ett dyft av. Idealet är när inte ens författaren begriper vad han egentligen menar.¹⁾

Teknokratiska används av många skäl. Vanligaste skälet är att man med torftig normalprosa får en text som förstås omedelbart. På teknokratiska kan även någonting ytterst enkelt framställas som pampigt och svårt. Teknokratiska är också bra att ta till om man a) ingenting har att säga eller b) är osäker på vad man egentligen vill ha sagt.

Grundprinciper

Det finns några grundregler för god teknokratiska som du bör göra dig väl förtrogen med. Här har vi bara tagit med de viktigaste:

1. Rensa bort alla vardagliga och enkla ord. Ersätt dem med krångliga omskrivningar. Idealet är om du kan få in så många specialistuttryck och facktermer som möjligt. Helst såna som bara du själv förstår.

2. Hemfall aldrig till att uttrycka dig i enkla och rakt på sak gående meningar. det är ett grovt fel att ha meningar som innehåller mindre än 10 ord.

3. Krångla till det för läsaren genom att så mycket som möjligt använda passiva konstruktioner och omvänd ordföljd.

4. Till slut: Var noga med ordvalet. Mindre än 7-8 bokstäver bör det inte vara i något huvudord i teknokratisk text. Helst över 10.

Substitutionsmetoden

Nybörjaren kan ha det svårt att direkt bygga upp en teknokratiskt godtagbar mening. Vi rekommenderar då substitutionsmetoden.²⁾

Vi ska ta ett exempel ur en instruktion. Författaren vill uttrycka »Tryck på knappen. Motorn startar.» på teknokratiska.

En närmare analys av uttrycket visar att det innehåller a) en instruktion att göra något, nämligen trycka på knappen och b) en förklaring till vad som händer (eller förhoppningsvis ska hända).

Vi tar nu ordbytena steg för steg:

Första meningen innehåller tre ord. Det är alldeles för rakt på sak. Uttrycket »tryck på» kan emellertid överföras i »genom intryckning av». Det är en substitution av andra ordningen, grad 2. Vi har nämligen i ett slag lyckats:

1. Göra meningen längre
2. Använda ord med fler bokstäver
3. Åstadkomma en passiv konstruktion
4. Vränga till ordföljden

Sedan har vi ordet »knappen». Det är för kort för att godtagas som väsentligt huvudord. En substitution av nollte ordningen, grad 2 ger oss ordet »manöverknappen», som kan godtagas.

Vi har nu inledningen klar: »Genom intryckning av manöverknappen...». Den duger inte som självständig mening, men det är högst förträffligt. Vi gör då en epsilon-transformation, vilket innebär att vi slår ihop råtextens båda meningar till en.

»Startar motorn» får vi från »motorn startar» genom substitution av första ordningen, grad 1. Det är emellertid ingen lyckad fortsättning. Som du säkert omedelbart inser kan vi med ett par substitutioner bygga ut »startar motorn» till riktigt bra teknokratiska, nämligen »sker start av motorn».

Ytterligare förbättring får vi om vi byter det onödigt korta »start» till »uppstartning». Vår mening lyder då så här:

»Genom intryckning av manöverknappen sker uppstartning av motorn.»

Det är en ganska bra ansats. Många kommer aldrig längre än så här, men låt oss se vad som göras av en professionell teknokrat.

Kompletteringsmetoden

Det är en metod som vi livligt rekommenderar. I föregående exempel lyckades vi visserligen bygga ut den torftiga råtexten från 5 till 8 ord. Planertz index 3) är alltså $0.41 \times 8/5 = 0,656$.

P.I. bör emellertid vara 3³ eller större i god teknokratiska.

Ett bra sätt att öka ordmängden är att införa i sammanhanget onödigt eller

oväsentlig information. Man kompletterar alltså texten och gör den på så sätt svårare att genomtränga.

Vi ska här ge ett exempel på hur Planertz index kan ökas med kompletteringsmetoden.

Först då ordet »intryckning». De flesta människor trycker på en knapp med pekfinger. På försök kompletterar vi: »Genom intryckning med pekfinger...». En klar förbättring, men vi behöver flera ord. Låt oss utgå från att högerhänta människor trycker med höger pekfinger och vänsterhänta med vänster d:o.

Det ger oss följande värdefulla komplettering: »Genom intryckning med höger eller vänster pekfinger...». Den här formuleringen ger oss uppslag till ett ganska bra exempel på meningslös överinformation: »Genom intryckning med höger eller vänster pekfinger, beroende på om du (Du, ni, Ni) är höger- eller vänsterhänt...».

Det är nu svårt att komma längre på den här delen av instruktionen. Vi angriper alltså nästa del: »... sker uppstartning av motorn».

Det är alldeles självklart att motorn inte startar om nätet är spänningslöst. Låt oss alltså komplettera med denna självklarhet: »... sker uppstartning av motorn förutsatt att elnätet är spänningsförande».

Men, vid närmare analys finner vi att en propp kan ha gått. Då blir det i alla fall tji start. Vi inför denna självklarhet: »... sker uppstartning av motorn, förutsatt att elnätet är spänningsförande och ingen av smältsäkringarna är avbränd.» (Uttrycket »en propp har gått...» är ytterst vulgärt och får inte förekomma i teknokratiska.)

Vi har nu kommit en bra bit på väg, men ännu saknas det riktiga och professionella teknokratiska stinget.

Det är då lämpligt att analysera vad som egentligen sker när man trycker på knappen. Den kan ju rimligen inte knuffa igång motorn alldeles själv.

Vi finner att tryckknappen sluter manöverströmmen till en kontaktor med »hållkrets». Det är en sak som operatören inte alls behöver veta, men det ger oss en chans att öka ordmängden och få meningen snårigare.

Genom att utnyttja kontaktorn och göra

några substitutioner och en enkel transformation får vi då slutligen fram en någotsånär godtagbar mening. Du kan själv analysera vad vi gjort; det är en bra tillämpningsövning.

»Genom intryckning av manöverknappen med höger eller vänster pekfinger, beroende på om du 5) är höger- eller vänsterhänt, sker slutning av manöverströmmen till den självhållande kontaktorn, vilket medför att motorn görs till föremål för uppstartning, förutsatt att elnätet är spänningsförändrande, ingen av smältsäkringarna avbränd och motorn befinner sig i driftsdugligt skick».

Du ser säkert att vi har gjort några

kompletteringar i avsikt att ytterligare förbättra språket. »Görs till föremål för uppstartning» är exempelvis betydligt elegantare än den torra formuleringen »sker uppstartning av motorn».

Vi har också filat lite på slutklämmen. Vad vi lagt till är råtexten »motorn är hel». Genom en inte ovanlig substitution och komplettering får vi bort det i teknokratiska omöjliga ordet »hel».

Vår till utarmning torra råtext på bara 5 ord har med lite kreativt arbete förvandlats till en glänsande uppvisning i teknokratiska med hela 50 ord. P.I. är nu $0,41 \times 50/5 = 4,1$. Detta är helt godtagbart när det gäller enkel instruktionstext.

Noter:

- 1) Paralleller till teknokratiska är bl.a. byråkratiska och diokratiska.⁶⁾
- 2) Terminologin enligt Planertz: »Tankar kring ett redigt språkbruk» (Ej utgiven. Finns i manuskript på Wadköpingens kommunbibliotek.)
- 3) Se i not 2 anf. arb.
- 4) Se i not 3 anf. arb.
- 5) Jfr. parenteserna (Du, ni, Ni) på föreg. sida. Välj ett av uttrycken.
- 6) Diokratiska är det språkbruk som används företrädesvis av affärsvärldens »unga lejon».

Prof. Dr Heluth Schmalenkopf
Känd forskare i teknokratiska

EXAMENSPROV

Medelst tryckapplikering, vilken ergonomiskt funktionsriktigt utföres med ett finger, å den för ändamålet avsedda manöverknappen, vilken avsiktligt har försatts med en rödaktig färgton genom infärgning av konsthartsmassan vid dess tillverkningsstillfälle, åstadkommes en elektrisk krets slutning i den självhållande kontaktorn tillhörande

aggregatets uppbyggnad, varigenom orsakas inducerade magnetfält i aggregatets stator- och rotorlindningar med en resulterande rotationsrörelse hos motorrotorn runt dess längdaxel under förutsättning att en avpassad elektrisk spänningspotential hålles omedelbart tillgänglig på kontaktorns ingång, vilket förutsätter att samtliga tillfunktio-

nen hörande smältsäkringar icke är av ointakt karaktär samt att det kompletta elektriska aggregatets mekaniska och kopplingsmässiga status är fri från invändningar i vad gäller dess användningslämplighet för det normalt avsedda drifts- och funktioneringssättet.

Hjälpreda för byråkrater

av OVE OSKARSSON

Ove Oskarsson är anställd som språkvårdare vid statskontoret.

Har Du svårt att komma igång, när Du sitter med ett blankt papper framför Dig? Här får Du en hjälpreda! Den bygger på en gammal idé, men jag har försökt anpassa den efter administratörens behov. Ingenting hindrar att Du så småningom utvecklar den vidare efter egna önskemål. Kanske Du tycker att *subjektiv* i den andra spalten låter illa. Stryk då ordet! Eller Du har ett favoritord som saknas. Lägg till det i lämplig

spalt! Det är mycket lätt att använda hjälpredan. Välj ett ord eller en fras ur den första spalten, gå vidare till den andra o s v. När du slutligen har nått den åttonde har Du en fullständig och helt rimlig mening att fästa på det blanka papperet. Ett exempel: jag kastar tärning åtta gånger och får serien 1, 4, 6, 4, 6, 6, 2 och 6. Ur spalterna plockar jag motsvarande ord och fraser: »När det gäller seriös ökning förordas infor-

mella konklusioner med hänsyn till utbudet.» Nästa steg blir att spinna vidare på denna pampiga inledning. När tankarna tar slut plockar jag fram tärningen igen. Så uppprepar jag det hela gång efter gång tills jag har kommit fram till en tillräckligt fyllig text. Försök själv! Jag tror att denna hjälpreda kan frambringa nästan sex miljoner meningar, så Du riskerar inte att upp-
repa Dig. ☐

1	2	3	4	5	6	7	8
När det gäller	konstruktiv	information	generaliseras	principiella	rutiner	i samband med	administrationen
Beträffande	konsekvent	rationalisering	verifieras	reella	strukturer	med hänsyn till	näringslivet
Mot bakgrund av	objektiv	effekt	utvecklas	fundamentala	tendenser	inom ramen för	myndigheten
Rörande	seriös	samordning	förordas	latenta	hypoteser	avseende	personalen
I termer av	subjektiv	instruktion	komprimeras	godtyckliga	ideologier	med avseende på	intressenterna
Under påverkan av	konventionell	ökning	modifieras	informella	konklusioner	i vad avser	utbudet
Parallellt med	dynamisk	kravanalys	realiseras	partiella	restriktioner	i fråga om	utfallet

I Statskontorets tidskrift Administrations Tema hittade vi följande "hjälpreda" som man kan förmoda har fungerat i decennier, av resultatet att döma . . .

Information om anpassningsgruppen

En ny handledning för anpassningsgruppers verksamhet har utarbetats av Arbetsmarknadsstyrelsen, AMS. Med anledning av detta sammanträdde anpassningsgruppen inom Bahco Ventilation måndagen den 18 april för att diskutera framtida mål och arbetsuppgifter. I den här artikeln får Du en ganska kortfattad beskrivning, vill Du veta mera kan Du vända Dig till någon av gruppens ledamöter.

Gruppens syfte

Rent allmänt ska anpassningsgruppen verka för att attityder och opinioner förändras mot ökad förståelse för de äldres och arbetshandikappades situation i arbetslivet. Anpassningsgruppen är ett samarbetsorgan mellan arbetsgivaren, de fackliga organisationerna och arbetsförmedlingen som ska:

verka för en positivare inställning i arbetslivet till äldre och arbetshindrade

föreslå åtgärder som underlättar för våra redan anställda äldre och arbetshindrade att stanna kvar i arbetet.

Verksamheten har hittills främst omfattat fysiskt handikappade. I fortsättningen kommer gruppen att ägna större uppmärksamhet åt psykiska och sociala arbetshinder. Över huvud taget kommer anpassningsgruppen att ta sig an problem som rör arbetshinder i dess vidaste mening.

Ansvarsområde

Gruppens verksamhet ska omspänna samtliga anställda på verkstäder, kontor och installationsplatser i Sverige.

Full insyn för den enskilde

Den enskilde kan själv begära att få sitt problem behandlat i anpassningsgruppen. Erbjudandet om behandling av enskild persons problem kan också förekomma. Förmedling av sådan begäran eller sådant er-

bjudande kan ske via någon av anpassningsgruppens ledamöter eller den ordinarie arbetsledningen.

Vederbörande har givetvis rätt att avstå från att få sin situation behandlad i gruppen. Innan någon enskilds problem tas upp i anpassningsgruppen måste därför uttrycklig begäran eller tillstånd ha framförts från vederbörande.

Den enskilde skall på lämpligt sätt erbjudas möjlighet till full insyn i behandlingen av frågor som rör hans eller hennes person.

Tystnadsplikt

Givetvis har samtliga ledamöter fullständig tystnadsplikt beträffande all information om personer som diskuteras i gruppen.

Gruppens sammansättning

	Lokaltel.	Rikstelefon
Hans-Erik Berghöök, ordf.	155	0171-33200
Ulf Jaensson, Verkst.klubben	468	0171-35100
Kjell Krüger, Verkst.klubben	0-190	0171-33160
Carl-Axel Svegmar, SIF-kl.	129	0171-33200
Rune Gustafsson, SALF-kl.	375	0171-33200
Sten Ericson, företagsläkare	400	0171-33200
Ingegärd Antonsson, Arb.förm	-	0171-33425

Gruppen kommer normalt att sammanträda 4 gånger om året men kan vid behov sammankallas oftare. Har Du problem i Din arbetssituation som trots ansträngningar från chefer, arbetskamrater och specialister av olika slag inte kunnat lösas bör Du ta kontakt med någon av anpassningsgruppens ledamöter och begära att få Din situation behandlad. Gruppen har kommit till för att hjälpa just Dig.

Nästa sammanträde hålls den 9 juni.

Utredning om våra telekommunikationer

Fredagen den 6 maj var ett fyrtiotal Bahcoanställda samlade i Hörsalen för att få information om en förestående utredning om våra telekommunikationer. Föredragande var byrådirektör Kalevi Kallio och instruktis Karin Larsson från Televerket.

Bakgrunden till det hela är att Televerket startat ett projekt med syfte att kartlägga företags och myndigheters möjligheter att effektivisera sin verksamhet genom bättre utnyttjande av telekommunikationer.

Bahco Ventilation är ett av de företag som fått erbjudande om att delta i projektet.

Med tanke på det tillfälle som detta ger oss att med en mycket måttlig insats från företags sida få en utvecklings-

plan för våra telekommunikationer har vi tackat ja.

I samråd med SIF-klubben har ett fyrtio-tal personer valts ut som lämpliga att delta i den här utredningen genom att svara på några intervjufrågor.

Det var för att informera om hur intervjuerna kommer att läggas upp som sammandragningen av de utvalda i Hörsalen gjordes.

Det blir Kalevi Kallio och Karin Larsson från Televerket som kommer att genomföra utredningen hos oss med viss assistans av PAA – Mats Olofsson. Har Du synpunkter på möjligheter att förbättra våra telekommunikationer så passa på att föra fram dem nu. Det kan Du göra muntligt eller skriftligt till PAA. Vad det blir för resultat av utredningen får vi kanske anledning återkomma till i ett senare nummer av Dakapo.

Postöppningsgruppen har en vädjan till alla!

Alla som har externa kontakter. Ni måste komma ihåg att ge klara och tydliga referenser vid skriftväxling och framför allt vid muntlig beställning av material, broschyrer etc. Det räcker inte

med namn, särskilt inte om det finns flera andra i företaget med samma efternamn. Nej, en tydlig avdelningsangivelse måste till, gärna funktionsbeteckningen. I postöppningen har man ofta

problem med brev adresserade exempelvis: »Herr Eriksson, Bahco Ventilation». Du får posten snabbare om Du hjälper till med tydliga referenser.

Personalhandboken har kommit ut

En ny hyllvärmare kanske? Nej, vi tror inte det! Med den ständigt ökande vikt som personalfrågorna får väntar vi oss att den ska bli en flitigt använd handbok. Den finns nu utspridd i drygt hundra exemplar i företaget. fråga Din chef eller hans närmaste chef om Du är intresserad av att titta i den, det är ganska troligt att någon av dem har ett exemplar. På personalavdelningen eller hos Din fackordförande kan Du naturligtvis också be att få se den.

Liksom vår skriftliga personalpolitik har innehållet i handboken i alla väsentliga delar utarbetats i samråd med SIF, SALF och Verkstadsklubben. Handboken anknyter till »Vår personalpolitik» och den innehåller instruktioner och riktlinjer som syftar till att förverkliga denna. Ett annat viktigt syfte med handboken är att hjälpa cheferna att fatta riktiga beslut i personalfrågor samt att vi ska få en likformig behandling av personalärendena i hela företaget.

Vi har lagt ned lite extra arbete på att göra handboken så lätt att hitta i som möjligt. Förutom ett överskådligt register med innehållsförteckning under varje flik har vi gjort ett sökordsregister. Via sökordsregistret kan Du med sökordets hjälp få hänvisning till vilket eller vilka dokument i handboken som Du kan läsa för att få den information Du letar efter.

Vi har också utarbetat ett grupparbetsmaterial som vi kommer att utnyttja för att handboks innehavarna ska lära sig använda handboken. I första hand kommer vi att försöka ta tillvara de tillfällen som regelbundna divisions- eller avdelningsmöten ger.

Till sist några exempel på frågor som Du finner svar på i personalhandboken:

- Hur kan man genomföra ett planeringssamtal?
- Vad kan man få i ersättning för utlägg vid frivillig utbildning?
- Hur går en anställningsintervju till?

- När måste man senast ha tagit ut sin inestående semester?
- Vad menas med delbetyg?
- Kan jag få permission på min egen 50-årsdag?
- Vad betyder AGB, STP, TFY och YFL?
- m.m.

Har Du synpunkter på personalhandboken kan Du vända Dig till PA – Carl-Eric Gestberg som är samordningsansvarig.

SEMESTERTIPS

För första gången! 100-tals färdiga semesterar i Sveriges natur och vildmark

Visst är Sverige fantastiskt. Men för alla ovana naturmänniskor kan den svenska naturen och vildmarken vara väldigt svår att »komma åt». Är man ovan och vill göra en fjällvandring, en kanot-tur eller något annat, så måste man gräva fram information från väldigt många håll.

Det här kan bli bättre i fortsättningen. Domänverkets dotterföretag Sverek presenterar nämligen en 96-sidig färgkatalog över olika semestermöjligheter i Sverige. I katalogen säger man, att det ska vara lika

termöjligheter i Sverige. I katalogen säger man, att det ska vara lika lätt att göra en natur- och vildmarkssemester i Sverige som en vanlig utlandsresa.

Sverek vill »öppna» Sverige med hjälp av välplanerade, färdiga arrangemang. Därmed hoppas man göra den svenska naturen och vildmarken åtkomlig samtidigt som man tar hänsyn till naturvårdens intressen.

Domänverkets huvuduppgift är att producera skog. Men också att göra

sina stora områden på miljontals hektar tillgängliga för turism i natur och vildmark. På grund av det stora markinnehavet (en femtedel av Sveriges areal) och satsningarna på det rörliga friluftslivets område är Domänverket idag en stor turistvärd.

Antalet rekreationsdagar på Domänverkets marker har beräknats till 6 miljoner dagar per år. Av dessa tar Domänverket betalt för 1,5 milj. dagar, dvs för jakt, fiske, stugor, camping etc med 7–20 kr/dag. Resten eller 4,5 milj. dagar ligger inom

Allemansrättens område. Allemansrätten ger svensk medborgare och andra besökare rätt till fri vistelse i naturen under vissa förutsättningar.

Svereks katalogutbud är en ordentlig satsning på semester i Sverige både för svenskar och utlänningar. Katalogen innehåller 96 kanotturer, 38 fjällvandringar, 60 fiskeveckor, 400 stugor och en massa andra attraktioner. Fullt utvecklade arrangemang. Färdiga att boka.

Kanotturerna är av olika svårig-

hetsgrad och täcker hela landet. Alltifrån Harasjömåla/Olofström i Blekinge, Strömsholms kanal i Bergslagen, Ljusnan i Härjedalen till Sjaunja i Norrbotten. Turerna är väl planerade och kunniga instruktörer står till förfogande på samtliga arrangemang.

Vandringsturer genomförs i Sonfjällsområde i Härjedalen. Dessa vänder sig i första hand till nybörjare. det blir också en fortsättning på tidigare vandringar i Kittelfjäll i Västerbotten. Nytt för året är bl a en vandring i Padjelanta, Europas största nationalpark. Fiskearrangemang genomförs på många olika håll i landet. Olika laxfisken i Mör-

rumsån och vårfjällfiske i Miekak i Lapplands fjällvärld är några sådana. Sverek säljer också fiskekort till Domänverkets 130 kortfiskeområden samt olika jaktmöjligheter över hela landet.

Härutöver finns fåbodvandringar, seglarskoleveckor, natir- och kulturveckor i Bergslagen.

Och, inte minst, 400 stugor att hyra från Skåne i söder till Lappland i norr.

Svereks katalog kan beställas hos Sverek, 171 93 SOLNA, tel. 08/85 03 30. Där kan man också boka in sig på arrangemangen.

SVEREK DOMÄNVERKET

FÄRDIGA SEMESTRAR I NATUR & VILDMARK

	96 kanotturer
	38 fjällvandringar.
	60 fiske- semestrar.
	400 stugor att hyra.
	96 färgsidor. <small>med läsning om bl a allemansrätt, skottsbesök i Skåne, fåbodvandringar, seglarskoleveckor, jaktmarker och fiskevården, camping, kursgardar mm.</small>

**ENKLA ATT BOKA. KONTAKTA DIN RESEBYRÅ ELLER
RING SVEREK 08/85 03 30.**

Nästan 50 år på Bahco!

Samtal med nyblivne pensionären Hilmer Juhlin

För knappt en månad sedan avtackades han med blommor och avskedslunch tillsammans med chefer och arbetskamrater. Slut på ett nästan 50-årigt arbete åt Bahco.

Idag möter vi honom på det egna fritidsparadiset vägg i vägg med Härjarö-reservatet vid Mälaren, ca 3,5 mil från Enköping. Försommaren står i full blom och runt fötterna kretsar hundvalpen Roy, som Hilmer och hans fru är »daghusse och dagmatte» åt.

»Hur känns det att vara pensionär?»

»Just nu känns det riktigt skönt. Hur det kommer att kännas till hösten vet jag inte riktigt, för jag har inte hunnit förbereda mig ordentligt för livet som pensionär. Förmodligen kommer det att kännas lite konstigt så van som man är att livet går i tämligen fasta rutiner med arbete och fritid. Men skall man gå i pension utan att förbereda sig så är det här den rätta årstiden, när man verkligen njuter av att vara ledig.»

»Nästan 50 år på Bahco, det är en lång tid det. Hur började det egentligen?»

»Jag kom till Bahco 1929 som lärling och hann pröva på rätt mycket innan depressionen kom och minskade arbetstillfällena drastiskt. 1932 hade arbetsmarknaden börjat stabilisera sig någotsånär och det var dags att börja igen.

Under den stora metallstrejken 1945, den största arbetskonflikt som vi haft i landet efter världskriget, blev det hela 5 månader utan arbete på Bahco. Då fick man försöka dryga ut kassan med diverse extrajobb. Jag hade turen att få bli »utkastare» bli för Kafébolaget och på diverse fester».

Under den här långa tiden har det hänt mycket. Är det något särskilt du minns?»

»Jodå, framförallt minns jag hur ny teknik gradvis gjorde sina insteg i verkstaden. Tryckluften, t ex, kom under fyrtioalet. Då hade vi fortfarande jordgolv i verkstaden, och när slangarna till tryckluften gick sönder eller lossnade så virvlade det upp så mycket damm i lokalerna att det tog flera timmar innan man började skymta folk och maskiner.

När gassvets och nitning ersattes med elsvets kommer jag också ihåg. På den tiden fanns en arbetsledare, som hette Danielsson, och han var en riktigt hårding, särskilt i sättet

Avskedslunch i direktionsmatsalen. F v de tre nyblivna pensionärerna Hilmer Juhlin, Helge Gerdin och Ingvar Carlsson. Ola Kvist (med ryggen mot kameran) och Bengt Carlsson lyssnar på historier från äldre tider.

att uttrycka sig. När den förste elsvetsaren, som gått på specialkurs, visade upp sitt arbete sa Danielsson att svetsen såg ut som »om en ox hade gått och pissat».

Men visst var det skönt att slippa ifrån nitningen. Det var en bullrig och besvärlig arbetsmetod».

»Du har ju upplevt många förändringar i arbetslivet, är det något du tycker var bättre förr i världen?»

»Ja, rent allmänt tror jag att den lärlingsutbildning och den inbyggda verkstadsskola som vi hade tidigare var effektivare än dagens yrkesskola om man ser det strikt ur arbetslivets synvinkel. Men det är ju möjligt att dagens yrkesskola, som ju

också rymmer en hel del teoretisk undervisning har andra fördelar.

Brandskyddet inom företaget har ju alltid legat dig varmt om hjärtat, hur kommer det sig?

»Under många år var jag deltidstjänstställd vid kommunens brandkår samtidigt med jobbet på Bahco och det var rätt naturligt att jag kom att syssla med samordningen av Bahco Ventilations brandförsvaret. Ur företagets synvinkel har vi också fördelar av samarbetet och vi har ett bra brandförsvaret på Bahco. Några

riktigt allvarliga bränder har vi inte behövt vara med om, mest har det rört sig om begränsade eldtillbud, bl a i målningsboxarna».

»Hur ser din idrottsliga bakgrund ut?»

»Jag spelade en hel del fotboll i yngre dagar, bl a i ESK, jag har boxats och jag har även provat på bowling. Härute finns det sköna promenad- och motionsstråk, så nog kommer jag se till att jag håller mig i rörelse även i fortsättningen. När jag arbetade på Bahco så cyklade jag till och från så gott som året runt, så jag är van att hålla igång.

Därmed lämnar vi Hilmer åt pysslet med stugan och önskar honom många och glädjefylla år som pensionär.

NYTTNYTTNYTTNYTT

KOMFORT-NYTT

Stor utställning i Frankfurt

I slutet på mars var Bahco representerat på den stora värme- och sanitetsmässan i Frankfurt med hela hemkomfortprogrammet. Mässan, som kallas IHH (Internationale Sanitäts- und Heizungsmesse) samlade inte mindre än 11.000 utställare. Besökarantalet var också rekordartat, 1,5 miljoner människor såg utställningen.

Intresset var stort för våra produkter. Speciellt intresserade man sig för bastu, dusch och solarier. Men konkurrensen var också hård. På utställningen fanns hela 19 företag representerade.

En Bahco-nyhet, som premiärvisades på mässan, var Bahco-Trim. En liten komplett motions- och träningsanläggning, som man kan ha hemma, på arbetsplatsen eller i klubbar.

Målsättningen med vårt deltagande var

att få presentera hela programmet för en stor publik och att få kontakter med återförsäljare och agenter. Dessutom fick vi tillfälle att utbilda agenter i vår monter för fortsatt arbete på fältet.

AB Bahco Komfort har ett eget bolag i Västtyskland

För försäljningen av våra produkter på den västtyska marknaden har vi ett eget försäljningsbolag i Frankfurt. Bolaget sorterar direkt under AB Bahco Komfort.

Chef och försäljningsansvarig är Helmut Winson. Till sin hjälp med sekre-

terarbetet och hemmaförsäljning via telefon har fru Ellen Spahn. Lager, bokföring m m sköts av företagets allti- i-allo, fru Urutzia.

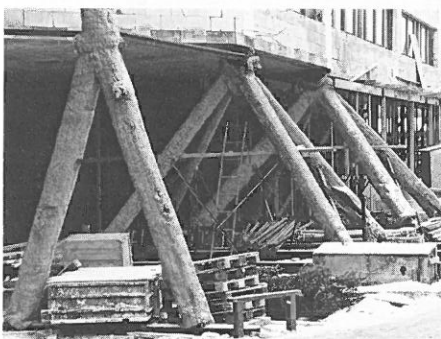
Bahco Multidusch – ett nytt intressant tillbehör till duschkabinen

I vår har Bahco Komfort också introducerat ett nytt tillbehör till duschkabinen. Bahco Multidusch är en duschram, som gör att duschstrålarna kommer från fyra håll samtidigt. Den är steglöst höj- och sänkbar. Multiduschen passar även till äldre modeller av Bahco Duschkabin.

KONCERN-NYTT

Bahco-cylindrar som lyfter hus

I kvarteret Pennfåktaren vid Vasagatan i Stockholm byggs ett nytt, stort kontorshus.

Under huset går tunnelbanan, vilket gör att man inte kan belasta marken med mer än 4,5 kg per cm². Detta problem löses genom att huset under byggnadstiden vilar på provisoriska stämptorn, som fördelar vikten mot marken.

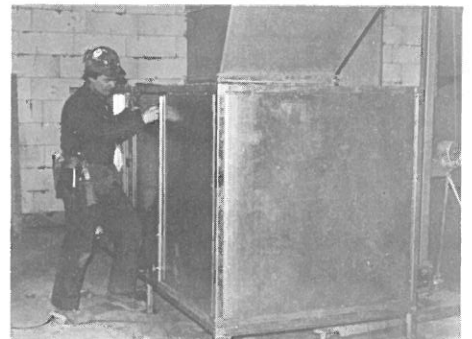
När huset är färdigbyggt avlastas stämptornen med hjälp av Bahco verktygs hydrauliska cylindrar. Lasten förs då via hängstag i fasaden och konsoler på taket in till husets mittpelare. Byggnaden sänks ned i etapper, totalt 30 mm. Bahco-cylindrarna passade bra till det här arbetet eftersom de är kompakta, har stor lyftkapacitet och tål snedbelastning.

Provisoriska stämptorn fördelade husets vikt mot marken.

S-NYTT

Nu har installationsarbetena kommit igång på allvar vid det stora hotellbygget i Leningrad. Här monteras de första ABC-aggregaten.

Vi hoppas på mer rapporter från det här intressanta bygget i framtiden.

Mejeribygge i Irak

Alfa-Laval har till Irak levererat mejeriutrustningen för två stora mejerier samt sex uppsamlingscentra för mjölk. Till det största mejeriet har vi levererat ventilationsutrustningen förutom kanalerna som tillverkas lokalt.

Från början var det tänkt att irakierna själva skulle utföra hela monteringsarbetet av såväl mjölkprocessanläggningen som hela ventilationsanläggningen, varför ritningar och beskrivningar är mycket utförligt gjorda. Detta visade sig snart vara helt omöjligt och idag är vi sex svenska rådgivare och arbetsledare på ventilations-, rör- och elsidan samt två svenska montörer på den rostfria rörsidan.

Gaveln till mejeribygget i Abu-Ghuraib med intagstankarna rymmande 300.000 l.

räknades till världens sju underverk, ligger också här. Där levde en gång Nebukadnesar och efter honom Alexander Den Store. Tyvärr är Babylon i förhållande till sin ursprungliga storlek lite utgrävd och de senaste utgrävningarna gjordes av tyska arkeologer år 1917.

Man saknar idag pengar för fortsatta utgrävningar och menar att detta är för hela världen ovärderliga lämningar som alla borde vara intresserade av att få utgräva.

Andra kanske mera lokalt kända forntida platser är Ukhaidir, Kerbela och Ur och utan tvekan stod civilisationens vaggas just här nere.

Landet är diktatoriskt socialistiskt och folk talar inte gärna om de styrande politikerna och man har stor respekt för den civila polisen. Fria val förekommer naturligtvis inte och fackföreningen är väldigt respekterad och har stor makt.

Som överallt i denna del av världen är här också oroligt och man satsar enorma summor pengar på det militära.

Strax före jul detonerade en bomb i ankomsthallen på flygfältet och det är för allmänheten oklart hur många som dog. Först tre dagar efter händelsen tillkännagav man denna i TV-aktuellt. Bomben tror man kom i en väska från Damaskus i Syrien, som man ligger i bråk med.

Det råder brist på allt i Irak och särskilt

känner vi då av bristen på livsmedel. Efter juluppehållet, hade vi alla med oss mat och konserver från Sverige för ca tre månaders vistelse här för att dryga ut den enformiga mat vi kan få tag på. Nästan allt som importeras kommer hit per lastbil och de tar som regel 14 dagar att få alla papper klara så att lasten kan lossas. Det står därför alltid ett hundratal lastbilar och väntar vid tullen. Inga sanitära anordningar finns anordnade för chaufförerna. Det enda som finns är en kran i marken med rinnande vatten och därför har vi ofta besök av svenska chaufförer som får låna vår dusch och deras lycka är fullkomlig.

Handeln med väst vad gäller dagligvaror är obetydlig och det är mest östeuropeiska varor man ser.

All civilisation, i den mån man nu kan tala om en sådan, är koncentrerad till Bagdad.

Ordet BAGHDAD har en klang av orientalistisk mystik och sagoberättelser ur »Tusen och En Natt» över sig och för tanken till eggande magdansöser, men man blir snart tagen ur den villfarelsen.

Stan är obeskrivligt nedsliten och fast försök till sanering göres sker denna i en alltför långsam takt för att ha större betydelse. Allt sker långsamt och ineffektivt. Stan är ursprungligen byggd längs med floden Tigris, men börjar breda ut sig kraftigt.

Att åka till en plats i ett nubyggt om-

Lars-Erik Carlsson i trädgården utanför bostaden.

Endast det större mejeriet är montage-mässigt påbörjat men utrustningen till det andra och till uppsamlingsställena är redan levererade och väntar bara på att bli monterade.

Irak är ungefär lika stort som Sverige och har 10 miljoner invånare, varav 3 miljoner är män. Landet har en mycket gammal kultur som man är väldigt stolt över och menar gärna att sådan har ju inte vi och på den tiden då kulturen blomstrade här nere, då bodde det knappt människor i Norden. Tyvärr verkar det inte ha gått framåt i någon snabbare takt utan snarare bakåt.

Floderna Eufrat och Tigris, omnämnda i bibeln, flyter genom landet och rinner samman på en plats där man satt upp en tavla på vilken det står att just här låg en gång Edens lustgård. Där Irak idag ligger hette landet en gång Mesopotamien, och staden Babylon med de hängande trädgårdarna, som en gång

Bazarer i Bagdad

råde efter mörkrets inbrott kan ha sina problem även om man varit där förut. Det finns nämligen inga namn på gatorna och ingen gatubelysning och bara ett fåtal vägar har asfalt.

Själva mejeribyggnaden byggs av en inhemsk firma och en svensk byggnadskontrollant skulle icke blivit särskilt glad vid åsynen av det utförda arbetet.

Den mycket låga kvalitén beror på att man inte har kompetenta byggnadsarbetare. Vidare saknas verktyg och maskiner. Det är mycket svårt att få importlicens på verktyg och det är ett stort problem för oss. Någon större planering i byggnadsarbetena kan man inte tala om. Exempelvis kan nämnas att då golvet i fabriken är lagt, tankar och maskiner inlyfta, då börjar man gräva för stora avloppsdiken och lägger upp jorden mellan tankarna och maskinerna.

Arbetsförhållandena är svåra. Det gäller då inte bara själva utförandet av arbetet utan även att få beslut fattade. För är det ett svårt problem, så hellre än

att lösa det pratar man bort problemet och skjuter det framför sig tills den dagen kommer då något absolut måste göras för att man skall kunna komma vidare. Detta innebär naturligtvis att mycket måste göras två gånger. Något samarbete mellan olika entreprenörer förekommer inte.

Mejeriets egen personal gör montage av fläktar och don och det blir många gånger vint och snett, mycket beroende på att verktyg saknas. Behöver man t ex en hammare tar man ofta en sten som råkar ligga till hands.

Leverans av maskiner och fläktar skedde redan under 1973 och har sedan legat packad i lådor tills nu. Trots utsträckt garantitid har denna gått ut långt innan man tagit anläggningen i bruk.

Mejeriet skall kunna ta emot 300.000 liter mjölk på två skift och man kommer förutom flaskmjölk, som håller sig i en månad, även att leverera yoghurt, ost och glass.

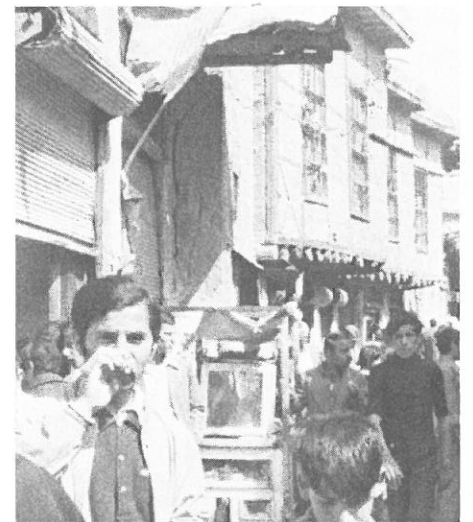
Vi blåser in 305.000 m³/h fördelat på 8 st. KSK 400 och 2 st KSK 140.

Vad vi menar med ventilation har man inget större begrepp om här, bara man får svalt i lokalerna sommartid. Att göra kall luft här är väldigt lätt.

P g a den höga temperaturen, sommartid 45° i skuggan, i kombination med den låga relativa fuktigheten 18–20% räcker det att fukta upp luften för att sänka temperaturen. Till varje hus har man vad man här benämner med AC – en enkel låda med en fläkt i. På lådans tre sidor är filter av hyvelspån fästade. Över detta filter pumpar en pump runt vatten och så har man kall luft. Så enkelt som det kan vara. En stor nackdel är dock att ju varmare det är ute, desto fuktigare blir luften inomhus.

Klimatet är mycket varierande. Två månader på vintern är det under noll grader på mornarna och vi frös väldigt, kanske p g a den stora kontrasten med gröna gräsmattor, palmer och så solen som skiner från en klarblå himmel. Större delen av året är det dock som en svensk högsommar med ett par enormt varma månader.

Irak är ett utpräglat manssamhälle. På gatorna i baghdad är det sällan man ser kvinnfolk medan det vimlar av mans-

Bazaren där man sålde brevdvor i Bagdad.

personer. De kvinnor man ser är klädda i en svart fotsid schal som man bara hänger på huvudet. Ansiktsmasker förekommer inte, fast äldre kvinnor har ibland svart flor för ansiktet. Många är tatuerade i ansiktet med små prickar och kors och detta anses vara snyggt.

I Irak får man inte lov att ha bråttom för då blir man lätt ovän med folk, vilket två chefer här fått erfara och blivit befriade från arbetet då de försökt driva anläggningens färdigställande för snabbt.

Lars-Erik Carlson

Arbetar vi inte med "luftvård" allihop?

Vem har egentligen döpt våra divisioner? Namnet väcker både förundran och förvirring, inte bara bland oss som arbetar på fältet utan också bland våra kunder.

Division I

Kallar sig alltså Luftvårdsdivisionen. Men luftvård arbetar vi väl allihop med? Dessutom är de flesta av I:s anläggningar väl att betrakta som entreprenader?

Division S

Kallas Entreprenaddivisionen. Men inte är allt man gör där entreprenader. Där finns såväl produktförsäljning, installation och service. Dessutom är det väl "luftvård" i allra högsta grad.

Division D

Produktdivisionen borde rätteligen kallas utvecklings- och produktionsdivisionen. Men de system och produkter man tar fram och dessutom säljer på exportmarknaderna är väl luftvårdsprodukter.

Kan någon bringa reda i begreppen och klargöra för oss varför vi heter som vi heter.

"En som ligger på entreprenad-arbete i luftvårdssyfte"

Maning från skyddsingenjören

Transportgångarna i verkstäderna används alltför ofta som uppställningsplatser. Följden av detta blir att framkomligheten försämras och detta i sin tur medför onödiga risker att människor kan komma till skada. En väsentlig orsak till missförhållandena är naturligtvis utrymmesbrist. Vi skulle behöva större lokaler, men av flera skäl är det inte möjligt att åstadkomma detta. Vad kan då göras för att förbättra förhållandena i befintliga lokaler? Var och en som vid något tillfälle tar i anspråk en transportgång för att ställa upp gods eller kanske som arbetsplats, kan hjälpa till. Ägna någon liten tid till att fundera över följande frågor:

- Finns någon annan, bättre plats?
- Kan utrymme skapas genom omplacering av gods?
- Kan pallar etc staplas på varandra?

Säkert kan mycket göras för att utnyttja det nu tillgängliga utrymmet på ett betydligt säkrare och bättre sätt. Det bör ligga i vars och ens intresse att lämna sitt bidrag till säkerheten. Den som drabbas av en skada inser ofta att skadan hade kunnat undvikas med mycket enkla åtgärder, såsom normalt förutseende. Vem som råkar bli skadad kan inte förutses, nästa gång kan det vara din tur. Man kan utgå ifrån att ingen vill bli skadad och det förefaller därför naturligt att var och en lämnar sitt bidrag till säkerheten.

Alltså: Ansträng dig för att hålla transportgångarna fria.

VI GRATULERAR

80 år

Nils Åkerblom	16 april
Einar Lundin	14 augusti
Oscar Höglund	22 augusti
Seth Engdahl	13 september

75 år

Lillie Wennermark	17 mars
Martin Ljungvall	19 juli
Ivar Thorsell	28 september

65 år

Lars Ericsson	6 april
Karl-Arne Sundh	12 maj
Helge Gerdin	12 maj
Lennart Forsberg	13 maj
Hilmer Juhlin	19 maj
Ingvar Carlsson	24 maj
Helge Pettersson	20 juni
Axel Johansson	29 juni
Evald Fredriksson	21 juli
Edith Lundberg	3 september
Karin Sävström	13 september
Birger Eriksson	28 september

50 år

Frits Lekander	8 april
Gun Giertz	18 april
Maj-Britt Pettersson	21 maj
Sven Engvall	8 juni
Kjell Sjölund	6 juli
Ragnar Kortanius	11 juli
Baltzar Melldén	17 juli
Gunny Eriksson	23 juli
Stig Holm	29 juli
Kurt Pettersson	14 augusti

Här är en av kvartalets pensionärer, Karl-Arne Sund, som har arbetat med trycksakslager och distribution hos AB Bahco Komfort.

ÅRSMÖTE BAHCO IF

Vår förening har haft årsmöte med årsfest fredagen den 1 april. På de allra flesta poster blev det omval av de avgående ledamöterna inom såväl styrelse som sektioner. 18 olika sektioner har varit i verksamhet under året och vad som är mycket glädjande är att samtliga kontor och därmed får man hoppas även montagepersonal, har aktiviteter igång.

Styrelsens sammansättning för 1977:

Ordförande Lars-Eric Löfgren, PAV, ltn 159
Kassör Bruno Johansson, ERA, ltn 274
Sekreterare Kerstin Johansson, PHS, ltn 400

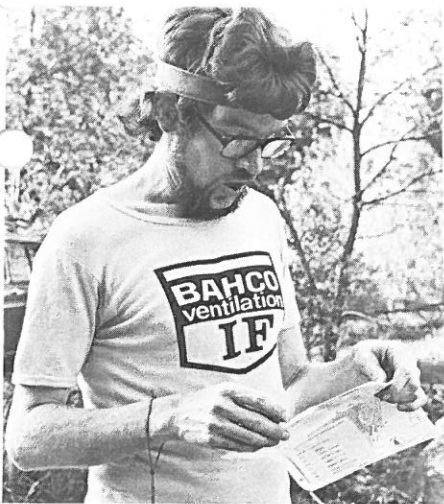
riga styrelseledamöter:

Thomas Adler, Sven-Olof Lantz och Lennart Södergran.

Styrelsen utgör också kontaktorgan för de som önskar vidare upplysning om möjlighet att få deltaga i passande aktivitet eller framföra önskemål om startandet av nya aktiviteter.

Bland de beslut som fattades vid årsmötet märks frågan om bidrag till de som köper årskort till simhallen. Årsmötet rekommenderade subventionering med 50 % men beslutade uppdraga åt styrelsen att se över konsekvenserna och ta slutlig ställning i frågan.

En fråga som blivit tradition är den om utseende av »årets sektionsledare». En mängd olika namn fördes fram vid styrelsens senaste sammanträde och man enades om skid- och orienteringssektionens Lars Görl som årets ledare. Styrelsen hade också beslutat uppmärksamma bordtennisgrabbarna Jan Pettersson, Peter Waltersson och Per Åhlgren för deras prestation att föra laget upp i division II nästa spelsäsong.

Lars Görl, av idrottsföreningen utsedd som årets sektionsledare. Har i många år »basat» för skid- och orienteringssektionen.

Vid den efter årsmötet följande årsfesten i personalmatsalen kunde ca 80-talet medlemmar med respektive hälsas välkomna. Som

vanligt hade Anna Larsson och hennes medhjälpare ordnat en mycket välsmakande måltid och denna tillsammans med Gösta Selgs droppar och Bröderna Håågs musik gjorde att kvällen blev mycket lyckad. Det var med detta ljusa minne i tankarna som resterna efter kvällens glada fest avlägsnades och lokalen återställdes tidigt på lördagsförmiddagen av några få tappra.

Nu är det bara för de valda funktionärerna att ta nya tag och försöka få ytterligare bredd

på vår verksamhet. I all enkelhet vill vi påstå att detta sätt att försöka få folk att hålla igång kan vara ett nog så viktigt inslag i den förebyggande hälsovård, som rekommenderas från inte minst läkarhåll och som mycket väl kan sammanfattas i begreppet Friskvård.

Bli med även Du, det finns alltid någon aktivitet som passar!

Hälsningar
Lasse Löfgren

HOCKEY-BOCKEY -77 S-DS

Årets upplaga av S-DS har haft ett framgångsrikt år. Dels kvartsfinal i cupen där det blev stopp mot Byggettan lag I efter förlängning (2-3), dessutom serieseger i Div. 8 morgonserie.

När säsongen började var vi ett ganska pessimistiskt lag som ställdes på skridskor i mitten av oktober, men efter hand växte segerplanerna. Det började med tre raka segrar i cupen, där det blev stopp enligt ovan.

När sedan serien startade direkt efter trettonhelgen, var vi väl förberedda efter ett antal träningsmatcher. Det började ganska olyckligt med en till synes onödigt förlust mot Metallcentrum (4-5), men sedan följde sex raka segrar, som sedermera ledde till serievinst mot i tur och ordning: Fritidsass. (3-2), Orgelpipan (6-3), Control Data (6-4), Kema Nord (4-2), Scan Pro (8-3) och till sist seriefinal mot Kronofogden II som krossades med hela 8-3.

Följande spelare har deltagit och bidragit till detta framgångsrika år:

Bo Pettersson, Kenneth Borg, Bo Berg, Rolf Berg, Kenneth Melander, Stefan Lundqvist, Kent Axelsson, Kenneth Liljekvist, Ulf Ericsson, Leif Åhlstedt och Peter Borg.

Bäste målskytt Kent Axelsson (8 mål) tätt följd av Kenneth:arna Borg och Liljekvist (7 mål).

Övre raden från vänster: Peter Borg, Ulf Ericson, Kenneth Borg, Stefan Lundqvist, Kenneth Liljekvist. Nedre raden från vänster: Rolf Berg, Kenneth Melander, Bo Berg, Kent Axelsson.

DIVISION 8

Bahco Ventilation	7	6	0	1	39-22	12
Kema Nord	7	4	1	2	42-27	9
Kronofogdemynd. II	7	4	1	2	37-24	9
Control Data	7	4	1	2	38-30	9
Fritidsass.	7	3	0	4	40-31	6
Metallcentrum IF	7	3	0	4	22-30	6
Orgelpipan	7	2	1	4	26-30	5
Scan Pro	7	0	0	7	12-62	0
Gösta Sjölander						Uteslutna

MASSKORSBAND

dakapo

Personaltidning för
AB Bahco Ventilation
Ansvarig utgivare:
Berndt Gustavson
Nr 2 Juni 1977

Korp-bowling i Malmö

Malmö-kontoret startade i höstas i korp-bowlingserien för tremannalag och vi blev inplacerade i div. 28 av 29 eftersom vi anmälde 3 nybörjare och en »oldboy».

Deltagare: Jan-Erik Nilsson 14 matcher
Hans Björk 10 matcher
Berne Nilsson 8 matcher
Olof Gullberg 7 matcher

Under hela säsongen har vi bara tappat 3 poäng, vår första match som blev en förlust mot Elektro-Sandberg samt returmötet mot Elektro-Sandberg som slutade oavgjort. man kan alltså säga att Elektro-Sandberg vann serien rättvist med Bahco som god tvåa. I samma serie har också Svenska Fläktfabrikens lag 1 deltagit.

Tabellställning

Elektro-Sandberg	14	12	1	1	178-74	25
Bahco Ventilation	14	12	1	1	168-84	25
Lundgrens Mek.	14	9	0	5	144-108	18
Hamnen	14	7	0	7	124-128	14
Fritidsförvaltn.	14	6	0	8	128-124	12
Fläkten	14	5	0	9	102-150	10
Stadex	14	3	0	11	101-151	6
Idata	14	1	0	13	65-187	2

BORDTENNIS

Äntligen, efter många tappra försök, har Bahco tagit steget upp i div. II i bordtennis. Trion Peter Waltersson, Jan Pettersson och Per Åhlgren vann sin div. III-grupp trots en mindre lyckad inledning med förlust hemma mot värsta konkurrenten Karlstad med 6-3. I den avgörande matchen mot Karlstad borta behövde Bahco spela minst oavgjort för att bli seriesegrare. Matchen slutade 6-3 till Bahco.

Segern i div. III är klubbens största idrottsliga framgång någonsin. Även i övrigt har säsongen varit lyckad. Laget försvarade sin titel i lag-DM och i individuella DM vann Jan Pettersson herrsingelklassen även i år. I finalen mötte han Peter Waltersson. Per Åhlgren - klubbens senaste stjärnskott - blev mästare i juniorsingel och i juniordubbel tillsammans med Jan Haeger, också Bahco.

Även »farmarklubben» Bahco BTK har haft en fin säsong. Laget vann både lilla DM och seriesegern i div. V. det betyder avancemang till div. IV nästa säsong för BTK, som har bestått av följande spelare: Ronald Ehn, Stefan Jansson, Göran Dahlgren, Christer Holm och Carl-Erik Ekblom.

Bordtennissektionen har under säsongen arrangerat tre tävlingar i Idrotts huset:

Individuella DM i november med 803 starter, Julskinkan i december med 311 starter och Enköpings-mästerskapen i mars med 296 starter.

Klubbmästare 1977 blev liksom förra året Peter Waltersson. Han slog Jan Pettersson i en spännande final, som gick över fem set. Övriga segrare i KM:

Herrjuniorer: Per Åhlgren
Oldboys: Sölve Lindqvist
Pojkar A: Torbjörn Pettersson
Pojkar B: Magnus Stenholm
Pojkar C: Ulf Pettersson
Pojkar D: Tomas Pettersson
Flickor B: Kristina Pettersson
Flickor C: Eva Lindblad
Dubbel: Peter Waltersson/Lars Olsson

Superstar på dataavd.

För att återuppliva Kjell Isaksson's bedrifter har avd. ED genomfört en egen Superstar. Följande deltävlingar fanns att delta i:

- 1 Bowling
- 2 Footstepp
- 3 100 m löpning
- 4 Kula
- 5 Simning 50 m
- 6 Badminton
- 7 Straffspark
- 8 Bollkastning

Samtliga deltagare måste välja bort 2 grenar. De grenar som man är aktiv i var man givetvis tvungen att välja bort. Poängbedömningen gick till så att segraren erhöll 20 poäng, 2:an 19 poäng, 3:an 18 poäng och så vidare. I tävlingen deltog 17 deltagare, både tjejer och killar, där tjejerna fick ett visst handicap. Exempelvis på handicap var lättare kula och 7 straffsparkar när killarna hade 5 straffsparkar. Det hela avslutades med fest i främjarstugan. Då förrättades även prisutdelningen. Segrare och Superstarmästare blev Sixten Zingmark (EDM). Bäst av tjejerna blev Berith Wärmé (EDEA).

Dataavdelningen har haft mycket nöje av denna Superstartävling och rekommenderar andra avdelningar att utse sina Superstars. Än så länge är vi på data bäst.

THE SUPERSTARS

Hela Superstar-gänget församlat:

Stående fr. v: Bo Wallén, Angrid Sandberg, Sixten Zingmark, Alf Willén, Lisbeth Hermansen, S O Björbrand och Hans Nyman. Sittande fr. v: Berith Wärmé, Wäinö Malmsten, Jan Nyman, Karl-Erik Ekblom och Barbro Boman.

Bahcokamraternas styrelse

Vid årsmötet den 30 mars valdes följande styrelse:

Ordförande: Gunnar Mångsbro
Sekreterare: Roger Larsson
Kassör: Lennart Runnebring

Övriga ledamöter:

Lars-Olov Söderman
Torgil Stark
Christer Karlsson
Kurt Mangborg
Hans Bystedt
Christer Högberg
Thomas Odeheim

Har Du tips på någon aktivitet Du tycker vi ska ordna är Du välkommen att ta kontakt med någon i styrelsen.

De arrangemang som hittills är fastställda under andra halvåret är en fisketur i Stockholms skärgård den 20 aug. och Finnkampen den 27 och 28 aug.

Till Finnkampen finns fortfarande ett litet antal biljetter kvar och de kostar 45:-/st med bussresa från Enköping. Kontakta PAS, Birgitta Hällström, om Du är intresserad.